

แผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

เทศบาลตำบลคลองแม่ลาย
อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่างๆ การป้องกันการทุจริต คือการแก้ไขปัญหการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบพนักงานและผู้บริหารทุกคน และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริต ทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีให้นำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

เทศบาลตำบลคลองแม่ลาย เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาล เพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐ ตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหการทุจริตประพฤติมิชอบที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบ จึงได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงในองค์กรขึ้น เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการ ระบบหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

สำนักปลัดเทศบาล
เทศบาลตำบลคลองแม่ลาย

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร	๒
๓. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๒
๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต	๓
๕. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
๖. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๔
๗. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕	๕

แผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕
เทศบาลตำบลคลองแม่ลาย อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร

ที่มาและความสำคัญของการบริหารความเสี่ยง

เทศบาลตำบลคลองแม่ลาย ได้ดำเนินการจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ตามบทบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๔ การบัญชี การรายงาน และการตรวจสอบ มาตรา ๗๙ ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มี การตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

กระทรวงการคลังกำหนดมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรฐาน ข้อ ๒.๖ หน่วยงานของรัฐต้องจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างน้อยปีละครั้งและต้องมีการสื่อสารแผนบริหารจัดการความเสี่ยงกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ข้อ ๒.๗ ต้องมีการติดตามประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยงและทบทวนแผนบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอและ หลักเกณฑ์ปฏิบัติข้อ ๙ จัดทำรายงานผลการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอเสนอให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือผู้กำกับดูแล พิจารณอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการขององค์กร ซึ่งมีความสำคัญต่อการดำเนินงานในการบรรลุเป้าหมายขององค์กรโดยเชื่อมโยงสัมพันธ์กับภารกิจขององค์กร นโยบาย แผนปฏิบัติการ และกิจกรรมขององค์กร ซึ่งอาจมีสถานการณ์ที่คาดไม่ถึง หรือปัญหา อุปสรรคที่มีผลกระทบในเชิงลบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์หรือภารกิจขององค์กรโดยรวม จึงต้องมีการนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาใช้ เพื่อช่วยป้องกันหรือควบคุมความเสียหายในการดำเนินงานที่อาจจะเกิดขึ้น โดยเริ่มตั้งแต่การระบุความเสี่ยงการประเมินความเสี่ยง และการกำหนดมาตรการในการบริหารความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการดำเนินงานขององค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์และภารกิจที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ การบริหารความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่คณะกรรมการผู้บริหารและบุคลากรทุกคนในองค์กรจะต้องทำความเข้าใจและให้ความสำคัญเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมายตามภารกิจหลักขององค์กรภารกิจตามนโยบาย และเป้าหมายตามแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

๑. วัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงระดับองค์กร

๑. เพื่อลดโอกาสและผลกระทบที่จะทำให้เกิดความเสียหายต่อการดำเนินงานที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้และสามารถควบคุมได้ ตรวจสอบได้อย่างมีระบบ

๒. เพื่อกำหนดมาตรการ กิจกรรมในการจัดการความเสี่ยงและมีการติดตามประเมินอย่างต่อเนื่อง

๓. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพบริหารงานขององค์กรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันในการบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

๔. เพื่อให้บุคลากรได้รับรู้ ตระหนักและเห็นความสำคัญของการบริหารจัดการความเสี่ยงสามารถบริหารจัดการความเสี่ยงได้อย่างเป็นระบบในทิศทางเดียวกัน

การพิจารณาความเสี่ยง

การกำหนดประเด็นความเสี่ยงและแนวทางการบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ดังนี้

๑. พิจารณาโครงการ/กิจกรรมที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณประจำปี พ.ศ.๒๕๖๕ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดการแผนบริหารจัดการความเสี่ยง
 ๒. ระบบงานสำคัญที่สนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรและขบวนการองค์กรชุมชน ซึ่งเป็นงานตามภารกิจหลัก
 ๓. ประเด็นที่มีความเสี่ยงเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องดำเนินการต่อเนื่องในปีงบประมาณพ.ศ.๒๕๖๕
- กรอบการวิเคราะห์ความเสี่ยงเพื่อจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกอบด้วยประเด็นความเสี่ยงปัจจัยเสี่ยงผลกระทบแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงระยะเวลาดำเนินการและหน่วยงานที่รับผิดชอบ

๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระการทำงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานตามหลักภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มี การรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นลักษณะ pre-decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นลักษณะ กำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบสวน post-decision

๓. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบตามหลักของการควบคุมภายในองค์กร ตามมาตรฐาน coso ๒๐๑๓ (committee of sponsoring organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน coso เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออก ประกาศใช้เมื่อปี ๑๙๙๒ สำหรับมาตรฐาน coso ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ สภาพแวดล้อมการควบคุม (control environment)

- หลักการที่ ๑ องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม
- หลักการที่ ๒ คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล
- หลักการที่ ๓ คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน
- หลักการที่ ๔ องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน
- หลักการที่ ๕ องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

- หลักการที่ ๖ กำหนดเป้าหมายชัดเจน
- หลักการที่ ๗ ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม
- หลักการที่ ๘ พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต
- หลักการที่ ๙ ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมความควบคุม (Control Activities)

- หลักการที่ ๑๐ ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
- หลักการที่ ๑๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม
- หลักการที่ ๑๒ ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ สารสนเทศและการสื่อสาร (information and communication)

หลักการที่ ๑๓ องค์การข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ ๑๔ มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้

หลักการที่ ๑๕ มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (monitoring Activities)

หลักการที่ ๑๖ ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลาและเหมาะสม

ทั้งนี้องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบและหลักการจะต้อง *resent&Function* (มีอยู่จริงและนำไปปฏิบัติได้) อีกทั้งทำงานอย่างสอดคล้องและสัมพันธ์กัน จึงจะทำให้การควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ

๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตประกอบด้วย *pressure/Incentive* *sinvcidffyo* หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ *opportunity* หรือโอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุมกำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ *Rationalization* หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (fraud Triangle)

๕. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เทศบาลตำบลคลองแม่ลาย จะแบ่งความเสี่ยงออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๕.๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

๕.๒ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างที่ไม่ใช้งานก่อสร้าง

๕.๓ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการรับผลประโยชน์ต่างๆ หรือการรับสินบน

การใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อ
ประโยชน์ส่วนตัว

การจัดซื้อจัดจ้างที่ไม่ใช้งานก่อสร้าง

การรับผลประโยชน์ต่างๆ หรือการรับ
สินบน

๖. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๙ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การระบุความเสี่ยง
๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง
๓. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง
๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง
๕. แผนบริหารความเสี่ยง
๖. การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง
๗. จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง
๘. การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง
๙. การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว
๒. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างที่ไม่ใช่งานก่อสร้าง
๓. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการรับผลประโยชน์ต่างๆ หรือการรับสินบน

ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยงการทุจริต (know factor และ Unknow factor)

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงต่อการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	know factor ความเสี่ยงที่เคยิด	Unknow factor ความเสี่ยงที่ไม่เคยเค
<u>การใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว</u> -นำรถยนต์ส่วนกลางของเทศบาลไปใช้ในการกิจส่วนตัว มีใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยเบิกค่าน้ำมันเชื้อเพลิงจากงบประมาณของเทศบาล	✓	
<u>การจัดซื้อจัดจ้างที่ไม่ใช่งานก่อสร้าง</u> -การกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จะซื้อให้ใกล้เคียงกับยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่งหรือของผู้ขายรายใดรายหนึ่ง โดยเฉพาะเป็นการเอื้อประโยชน์แก่ผู้เสนอราคาบางราย		✓
<u>การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ หรือการรับสินบน</u> -การรับของขวัญ ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใด แม้จะเป็นการรับตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมหรือการให้ตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม นำมาซึ่งความเสี่ยงต่อการทุจริตหรืออาจมีผลกระทบต่อการตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่ อาจทำให้ราชการเสียประโยชน์	✓	

ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ให้นำข้อมูลจากตารางที่ ๑ มาวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริตของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต ออกตามรายสีไฟจราจร เขียว เหลือง ส้ม แดง โดยระบุสถานะของความเสี่ยงในช่องสีไฟจราจร ดังนี้

○สถานะสีเขียว : เป็นความเสี่ยงระดับต่ำ

○สถานะสีเหลือง : เป็นความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติการควบคุมดูแล

○สถานะสีส้ม : เป็นกระบวนการความเสี่ยงระดับสูงเป็นกระบวนการที่มีผู้มาเกี่ยวข้องหลายคนหลายหน่วยงานภายในองค์กรมีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุมหรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

○สถานะสีแดง : เป็นความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรือสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงการวิเคราะห์ความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	สีเขียว	สีเหลือง	สีส้ม	สีแดง
<u>การใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว</u> -นำรถยนต์ส่วนกลางของเทศบาลไปใช้ในการกิจส่วนตัว มีใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยเบิกค่าน้ำมันเชื้อเพลิงจากงบประมาณของเทศบาล			✓	
<u>การจัดซื้อจัดจ้างที่ไม่โปร่งใส</u> -การกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จะซื้อให้ใกล้เคียงกับยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่งหรือของผู้ขายรายใดรายหนึ่งโดยเฉพาะเป็นการเอื้อประโยชน์แก่ผู้เสนอราคาบางราย		✓		
<u>การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ หรือการรับสินบน</u> -การรับของขวัญ ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใด แม้จะเป็นการรับตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมหรือการให้ตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม นำมาซึ่งความเสี่ยงต่อการทุจริตหรืออาจมีผลกระทบต่อการตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่ อาจทำให้ราชการเสียประโยชน์			✓	

ขั้นตอนที่ ๓ ระดับความเสี่ยง

นำโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต ที่มีสถานะความเสี่ยงระดับสูงจนถึงความเสี่ยงระดับสูงมาก ที่เป็นสีส้ม และสีแดง จากตารางที่ ๒ มาทำการหาค่าความเสี่ยงรวม ซึ่งได้จากระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง ที่มีค่า ๑ - ๓ คูณด้วย ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่มีค่า ๑ - ๓ เช่นกัน

ตารางที่ ๓ ตารางแสดงระดับความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยงรวมจำเป็นรุนแรง
<u>การใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว</u> -นำรถยนต์ส่วนกลางของเทศบาลไปใช้ในการกิจส่วนตัว มิใช่ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยเบิกค่าน้ำมันเชื้อเพลิงจากงบประมาณของเทศบาล	๒	๓	๖
<u>การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ หรือการรับสินบน</u> -การรับของขวัญ ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใด แม้จะเป็นการรับตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมหรือการให้ตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม นำมาซึ่งความเสี่ยงต่อการทุจริตหรืออาจมีผลกระทบต่อการตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่ อาจทำให้ราชการเสียประโยชน์	๒	๓	๖

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

เทศบาลตำบลคลองแม่ลาย ได้นำค่าความเสี่ยงรวม (ความจำเป็น x ความรุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุมการทุจริต ว่ามีระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ (คุณภาพการจัดการ สอดส่อง เฝ้าระวังในงานปกติ) โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการ จะแบ่งเป็น ๓ ระดับ คือ

ระดับดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยงไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

ระดับพอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งที่ยังจัดการไม่ได้กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กร แต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

ระดับอ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อยการจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพ การจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยง การทุจริต		
		ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
<u>การใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว</u> -นำรถยนต์ส่วนกลางของเทศบาลไปใช้ในการกิจส่วนตัว มีใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยเบิกค่าน้ำมันเชื้อเพลิงจากงบประมาณของเทศบาล	ดี		✓	
<u>การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ หรือการรับสินบน</u> -การรับของขวัญ ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใด แม้จะเป็นการรับตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมหรือการให้ตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม นำมาซึ่งความเสี่ยงต่อการทุจริตหรืออาจมีผลกระทบต่อการตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่ อาจทำให้ราชการเสียประโยชน์	ดี		✓	

ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

เลือกสถานการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยงในตาราง ๔ ที่อยู่ในช่องค่าความเสี่ยงระดับสูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง มาทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตตามลำดับความรุนแรง กรณีที่หน่วยงานทำการประเมินการควบคุมความเสี่ยงในตารางที่ ๔ ไม่พบว่าความเสี่ยงอยู่ในระดับสูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง เลย แต่พบว่าความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับต่ำ หรือ ค่อนข้างต่ำ ให้ทำการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในเชิงเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต หรือพิจารณาทำการเลือกภารกิจงาน หรือกระบวนการหรือการดำเนินการที่อาจก่อให้เกิดหรือมีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริต นำมาประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม

ตารางที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตของเทศบาลตำบลคลองแม่ลาย

ที่	รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
๑	<u>การใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว</u> -นำรถยนต์ส่วนกลางของเทศบาลไปใช้ในภารกิจส่วนตัว มีใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยเบิกค่าน้ำมันเชื้อเพลิงจากงบประมาณของเทศบาล	- ให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการใช้และรักษารถยนต์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓ - ให้มีตราเครื่องหมายประจำเทศบาลตำบลคลองแม่ลาย และอักษรชื่อเต็มของเทศบาลพันด้วยสีขาว ติดไว้ข้างนอกรถยนต์ส่วนกลางทั้งสองข้างทุกครั้ง - ในแต่ละปีงบประมาณทุกส่วนราชการ ต้องสำรวจและกำหนดเกณฑ์การใช้สิ้นเปลืองน้ำมันเชื้อเพลิงของรถทุกครั้ง เพื่อเป็นหลักฐานการเบิกจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิง - รถยนต์ส่วนกลางให้ใช้เพื่อกิจการอันเป็นส่วนรวมของเทศบาล หรือเพื่อประโยชน์ของทางราชการ หากจะใช้รถยนต์ออกไปนอกเขตเทศบาล ต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายกเทศมนตรีก่อน (ใบอนุญาตตามแบบ ๓ ท้ายระเบียบฯ) - นายกเทศมนตรีออกคำสั่งมอบหมายให้พนักงานเทศบาลระดับชำนาญการขึ้นไป ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการใช้รถยนต์ส่วนกลางโดยเฉพาะ โดยผู้ได้มอบหมายต้องจัดให้มีสมุดบันทึกการใช้รถ ตามแบบ ๔ ท้ายระเบียบและควบคุมพนักงานขับรถให้ลงรายละเอียดการใช้รถตามความเป็นจริง - สำรวจและตรวจสอบรถยนต์ส่วนกลางที่อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการทุกคันว่ามีการนำไปใช้ในลักษณะเพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือไม่และสั่งการให้ปฏิบัติตามระเบียบโดยเคร่งครัด

ที่	รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
๒	<u>การรับผลประโยชน์ต่างๆหรือการรับสินบน</u> -การรับของขวัญ ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใด แม้จะเป็นการรับตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมหรือการให้ตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม นำมาซึ่งความเสี่ยงต่อการทุจริตหรืออาจมีผลกระทบต่อการตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่ อาจทำให้ราชการเสียประโยชน์	- ให้เจ้าหน้าที่ยึดถือประกาศเทศบาลตำบลคลองแม่ลาย เรื่อง มาตรการป้องกันการเรียก รับ หรือให้สินบนหรือประโยชน์อื่นที่มิควรได้ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ - ให้เจ้าหน้าที่ยึดถือประกาศเทศบาลตำบลคลองแม่ลาย เรื่อง มาตรการป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ - การจัดซื้อจัดจ้างต้องยึดถือตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยเคร่งครัด - เจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลคลองแม่ลาย ต้องไม่รับของขวัญ หรือประโยชน์อื่นใดนอกจากทรัพย์สินอันควรได้ตามกฎหมายและตามธรรมจรรยา - ให้เจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลคลองแม่ลาย ถือปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓ - ให้เจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลคลองแม่ลาย ถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการให้หรือการรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๒๖.๒/ว ๗๕๒๓ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๙ เรื่องแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการให้หรือรับของขวัญ ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด

ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ตารางที่ ๖ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ที่	มาตรการป้องกันการทุจริต	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	สถานะความเสี่ยง		
			เขียว	เหลือง	แดง
๑	ให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการใช้และรักษารถยนต์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ แก้ไขเพิ่มเติมถึง(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓	๑) การใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว-นำรถยนต์ส่วนกลางของเทศบาลไปใช้ในการกิจ	✓		
๒	ในแต่ละปีงบประมาณทุกส่วนราชการ ต้องสำรวจและกำหนดเกณฑ์การใช้สิ้นเปลืองน้ำมันเชื้อเพลิงของรถทุกคัน เพื่อเป็นหลักฐานการเบิกจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิง	ส่วนตัว มิใช่ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยเบิกค่าน้ำมันเชื้อเพลิงจากงบประมาณของเทศบาล	✓		
๓	ให้เจ้าหน้าที่ยึดถือประกาศเทศบาลตำบลคลองแม่ลาย เรื่อง มาตรการป้องกันการเรียก รับหรือให้สินบนหรือประโยชน์อื่นที่มีควรได้ ลงวันที่ ๒๕๖๕ และประกาศเทศบาลตำบลคลองแม่ลาย เรื่องมาตรการป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ลงวันที่ ๒๕๖๕	๒) เจ้าหน้าที่รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้มาใช้บริการ-ไม่มีการตรวจสอบการดำเนินงานของส่วนราชการในสังกัดให้ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด	✓		
๔	การจัดซื้อจัดจ้างต้องยึดถือตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐ โดยเคร่งครัด		✓		
๕	เจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลคลองแม่ลาย ต้องไม่รับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดนอกจากทรัพย์สินอันควรได้ตามกฎหมายและตามธรรมเนียมจรรยาตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่องหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ.๒๕๔๓ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการให้หรือการรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มพ๒๒๖.๒/ว ๗๕๒๓ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๔ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการให้หรือรับของขวัญทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด		✓		

เพื่อติดตามการเฝ้าระวัง เป็นการประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารความเสี่ยงของขั้นตอนที่ ๕ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการสร้างตะแกรงดัก เพื่อเป็นการยืนยันผลการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพียงใด โดยการแยกสถานะของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตต่อไป ออกเป็น ๓ สี ได้แก่ สีเขียว สีเหลือง สีแดง ดังนี้

สถานะสีเขียว (ยังไม่เกิดการเฝ้าระวังต่อเนื่อง)

: ไม่เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง ยังไม่ต้องทำกิจกรรมเพิ่ม

สถานะสีเหลือง (เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้)

: เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยงแต่แก้ไขได้ทันทีตามมาตรการ/นโยบาย/โครงการ/ กิจกรรมที่เตรียมไว้แผนใช้ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตลดลง ระดับความรุนแรงน้อยกว่าระดับ ๓

สถานะสีแดง (เกินกว่าการยอมรับ)

: เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายแก้ไขไม่ได้ควรมีมาตรการ/นโยบาย/โครงการ/กิจกรรมเพิ่มขึ้น แผนใช้ไม่ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตลดลง ระดับความรุนแรงมากกว่าระดับ ๓

ขั้นตอนที่ ๗ จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง

ตารางที่ ๗ ตารางจัดทำระบบความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต	สถานะความเสี่ยง		
		เขียว	เหลือง	แดง
<u>การใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว</u> -นำรถยนต์ส่วนบุคคลของเทศบาลไปใช้ในการกิจส่วนตัว มิใช่ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยเบิกค่าน้ำมันเชื้อเพลิงจากงบประมาณของเทศบาล	กำกับดูแลตรวจสอบไม่ให้ข้าราชการนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ส่วนตัว	✓		
<u>การรับผลประโยชน์ต่างๆหรือการรับสินบน</u> -การรับของขวัญ ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใด แม้จะเป็นการรับตามขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมหรือการให้ตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม นำมาซึ่งความเสี่ยงต่อการทุจริตหรืออาจมีผลกระทบต่อการตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่อาจทำให้ราชการเสียประโยชน์	กำกับดูแลให้บุคลากรปฏิบัติตามและให้ตระหนักถึงการเป็นข้าราชการที่ดี	✓		

ขั้นตอนที่ ๘ การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง

ตารางที่ ๘ ตารางการจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง

ที่	สรุปสถานะความเสี่ยงการทุจริต (เขียว เหลือง แดง)		
	สีเขียว	สีเหลือง	สีแดง
๑	การใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว		
๒	การรับผลประโยชน์ต่างๆหรือการรับสินบน		

ขั้นตอนที่ ๙ การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

ตารางที่ ๙ ตารางแบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

แบบรายงานสถานะแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต หน่วยงาน เทศบาลตำบลคลองแม่ลาย	
ชื่อแผนบริหารความเสี่ยง	๑) การใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว ๒) การรับผลประโยชน์ต่างๆหรือการรับสินบน
โอกาส/ความเสี่ยง	๑) นำรถยนต์ส่วนกลางของเทศบาลไปใช้ในการกิจส่วนตัว มิใช่ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยเบิกค่าน้ำมันเชื้อเพลิงจากงบประมาณของเทศบาล ๒) ไม่มีการสำรวจ ตรวจสอบรถยนต์ส่วนกลางที่อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการทุกคันว่ามีการนำไปใช้ในลักษณะเพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือไม่ ๓) ไม่มีการตรวจสอบการดำเนินงานของส่วนราชการในสังกัดให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด
สถานะของการดำเนินการจัดการความเสี่ยง	☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ ☒ เฝ้าระวังและติดตามต่อเนื่อง ☐ เริ่มดำเนินการไปบ้าง แต่ยังไม่ครบถ้วน ☐ ต้องการปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงใหม่ให้เหมาะสม ☐ เหตุผลอื่น (โปรดระบุ)
ผลการดำเนินงาน	ตามแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตของเทศบาลตำบลคลองแม่ลาย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ ได้ประเมินความเสี่ยงในด้าน ๑) การใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว ๒) การรับผลประโยชน์ต่างๆหรือการรับสินบน โดยได้กำหนดมาตรการป้องกันความเสี่ยงการทุจริตหลายมาตรการ ปรากฏผลการดำเนินการอยู่ในสถานะสีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ แต่ให้เฝ้าระวังและติดตามอย่างต่อเนื่องเพื่อป้องกัน ยับยั้งไม่ให้เกิดการทุจริตขึ้น -มีการเน้นย้ำในการประชุมประจำเดือนพนักงานเป็นประจำทุกเดือน

แผนบริหารความเสี่ยงเทศบาลตำบลคลองแม่ลาย ได้กำหนดมาตรการภายในเพื่อส่งเสริมความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๙ มาตรการ ประกอบด้วย

๑. มาตรการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะ
๒. มาตรการให้มีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมในการดำเนินการ
๓. มาตรการป้องกันการรับสินบน
๔. มาตรการส่งเสริมความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง
๕. มาตรการตรวจสอบการใช้ดุลพินิจ
๖. มาตรการการจัดซื้อร้องเรียนกรณีเกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่
๗. มาตรการป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
๘. เจตจำนงสุจริตในการบริหาร
๙. เจตจำนงสุจริตเพื่อพัฒนาให้มีคุณธรรมและความโปร่งใส
